

Opgave 3

Sluitend stimuleren?

De overheid in een land wil de werkloosheid terugdringen en tegelijkertijd een tekort op de overheidsbegroting vermijden. Het planbureau van dit land onderzoekt, met behulp van het onderstaande conjunctuurmodel, welke gevolgen het gelijktijdig verhogen van overheidsbestedingen en belastingen kan hebben voor de economie van dit land.

(1)	$C = 0,8(Y - B) + 16$	$C =$ particuliere consumptie
(2)	$B = 0,25Y + 20$	$B =$ belastingontvangsten
(3)	$I = 0,2O_i + 27$	$I =$ particuliere investeringen
(4)	$O = O_c + O_i$	$O =$ overheidsbestedingen
(5)	$O_c = 60$	$O_c =$ overheidsconsumptie
(6)	$O_i = 40$	$O_i =$ overheidsinvesteringen
(7)	$E = 131$	$E =$ export lopende rekening
(8)	$M = 0,4Y + 10$	$M =$ import lopende rekening
(9)	$EV = C + I + O + E - M$	$EV =$ effectieve vraag
(10)	$W = EV$	$W =$ nationaal product
(11)	$Y = W$	$Y =$ nationaal inkomen
(12)	$Av = \frac{Y}{50}$	$Av =$ werkgelegenheid (\times miljoen personen)

Alle variabelen luiden in miljarden geldeenheden, tenzij anders vermeld.

Aanvullende gegevens:

- in de uitgangssituatie geldt $O = B$;
- de multiplier van de autonome overheidsinvesteringen (O_i) bedraagt 1,5;
- de multiplier van de autonome belastingen bedraagt -1 ;
- het inkomen bij volledig gebruik van de productiecapaciteit bedraagt 350 miljard;
- de structurele werkloosheid bedraagt 300.000 personen.

De overheid stelt voor de autonome overheidsinvesteringen met 20 miljard te verhogen en tegelijkertijd de autonome belastingen met 16,7 miljard te verhogen. Randvoorwaarde bij dit voorstel is dat er geen tekort op de overheidsbegroting mag ontstaan.

- 2p **9** Bereken de omvang van de beroepsbevolking in dit land.
- 2p **10** Leg uit waardoor het multipliereffect van een verandering van de autonome belastingen kleiner is dan het multipliereffect van een verandering van de autonome overheidsinvesteringen.
- 2p **11** Verklaar het positieve verband tussen de overheidsinvesteringen en de particuliere investeringen.

- Het door de overheid voorgestelde beleid voldoet aan de gestelde randvoorwaarde dat er geen tekort op de overheidsbegroting mag ontstaan.
- 2p **12** Toon dit aan met een berekening.
- 2p **13** Leg uit, zonder een berekening te maken, waarom hetzelfde beleid **niet** had voldaan aan de randvoorwaarde als in plaats van de overheidsinvesteringen de overheidsconsumptie met 20 miljard zou worden verhoogd.